

ชื่อวิทยานิพนธ์	การเปรียบเทียบกิจกรรมการพยาบาลที่แม่คาดหวังกับที่ได้รับ เกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ผู้วิจัย	อัญชลี เสริมฐเสถียร
ปริญญา	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลแม่และเด็ก)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	พรศรี ศรีอัญญาพร, วท.บ., ค.ม. กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์, ค.บ., วท.บ. ฉลองรัฐ อินทรีย์, วท.บ., M.S.
วันที่สำเร็จการศึกษา	3 มิถุนายน พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นวิธีที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับลูก เพราะน้ำนมแม่ มีสารอาหารที่ครบถ้วนและเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของลูก ช่วยลดภาวะทุพโภชนาการ และการป่วยด้วยโรคติดเชื้อที่สามารถป้องกันได้ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความผูกพันระหว่าง แม่และลูก ทำให้ลูกมีพัฒนาการทางด้านจิตใจไปในทางที่ดีซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนา บุคลิกภาพให้แก่ลูกในระยะต่อไปอีกด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นการปกป้อง ส่งเสริมและ สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จึงได้มีการจัดทำโครงการโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก ขึ้นโดยใช้หลักบันไดสิบขั้นสู่ความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นแนวทางในการ ดำเนินงาน การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบกิจกรรมการพยาบาลที่แม่คาดหวัง กับที่ได้รับเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามบันไดสิบขั้นสู่ความสำเร็จในการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ข้อ 3 - 9 กลุ่มตัวอย่างเป็นแม่ที่มาฝากครรภ์และคลอดที่โรงพยาบาล นครพิงค์และโรงพยาบาลแม่และเด็ก เชียงใหม่ จำนวน 183 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสัมภาษณ์กิจกรรมการพยาบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามความ คาดหวังของแม่และตามการปฏิบัติของพยาบาลที่แม่ได้รับซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติ Paired-t-test

ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมการพยาบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ตามที่แม่คาดหวังน้อยกว่าตามการปฏิบัติของพยาบาลที่แม่ได้รับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$) ในเรื่องการชี้แจงให้หญิงตั้งครรภ์ทุกคนทราบถึงประโยชน์และวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การหลีกเลี่ยงการให้น้ำ นมผสม หรืออาหารอื่นแก่เด็กแรกคลอดนอกจากนมแม่ เว้นแต่จะมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ การสนับสนุนให้ลูกได้ดูดนมแม่ทุกครั้งที่ลูกต้องการและการหลีกเลี่ยงการให้ลูกดูดหัวนมยางและหัวนมปลอม หรือหัวนมหลอก ส่วนในเรื่องการแสดงให้เห็นวิธีเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และวิธีทำให้น้ำนมยังคงมีปริมาณพอเพียง แม้ว่าแม่และลูกต้องแยกจากกันนั้น กิจกรรมการพยาบาลตามที่แม่คาดหวังน้อยกว่าตามการปฏิบัติของพยาบาลที่แม่ได้รับอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .05$) กิจกรรมการพยาบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามที่แม่คาดหวังมากกว่าตามการปฏิบัติของพยาบาลที่แม่ได้รับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$) ในเรื่องการช่วยให้แม่เริ่มให้ลูกดูดนมภายในครึ่งชั่วโมงแรกหลังคลอด ส่วนในเรื่องการให้แม่และลูกอยู่ในห้องเดียวกันตลอด 24 ชั่วโมงนั้น กิจกรรมการพยาบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามที่แม่คาดหวังมากกว่าตามการปฏิบัติของพยาบาลที่แม่ได้รับอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > .05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ในกรณีที่แม่ได้รับการผ่าตัดเอาเต้านมออกทางหน้าท้องและลูกไม่มีภาวะแทรกซ้อนที่จำเป็นต้องให้การดูแลอย่างเร่งด่วน ควรช่วยให้แม่เริ่มให้ลูกดูดนมทันทีภายใน 30 นาที หลังจาการู้สึกตัวดีแล้วหลังผ่าตัด และกรณีที่จำเป็นต้องแยกแม่และลูก ควรจัดให้แม่และลูกได้อยู่ด้วยกันทันทีที่แม่หรือลูกอาการดีขึ้นแล้ว